

Univerza v Ljubljani
Fakulteta *za upravo*

UPRAVNO PRAVO (IN JAVNA UPRAVA) PRAKTIKUM IN ZBIRKA PRIMEROV

Nejc Brezovar
Iztok Rakar
Tina Sever

ISBN 978-961-262-133-9 (PDF)

9 789612 621339

Univerza *v Ljubljani*
Fakulteta *za upravo*

Nejc Brezovar, Iztok Rakar, Tina Sever

UPRAVNO PRAVO (IN JAVNA UPRAVA)

Praktikum in zbirka primerov

© Univerza v Ljubljani, Fakulteta za upravo, 2023. Vse pravice pridržane. Brez pisnega dovoljenja založnika je prepovedano reproduciranje, distribuiranje, javna priobčitev, predelava ali druga uporaba tega avtorskega dela ali njegovih delov v kakršnem koli obsegu ali postopku, vključno s fotokopiranjem, tiskanjem ali shranitvijo v elektronski obliki. Tako ravnanje je, razen v primerih iz 46. do 57. člena Zakona o avtorski in sorodnih pravicah, kršitev avtorske pravice.

CIP

Kataložni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani
COBISS.SI-ID 138440451
ISBN 978-961-262-133-9 (PDF)

Nejc Brezovar, Iztok Rakar, Tina Sever

UPRAVNO PRAVO (IN JAVNA UPRAVA) – PRAKTIKUM IN ZBIRKA PRIMEROV

Izdala in založila: Fakulteta za upravo, Univerza v Ljubljani,
Gosarjeva ulica 5, Ljubljana
Za založbo: doc. dr. Tadeja Rozman
Recenzent: prof. dr. Mirko Pečarič
Priprava za spletno izdajo: Dean Zagorac
Vrsta gradiva: e-gradivo, pdf
Izdaja: spletna izdaja, Ljubljana, 2023
Cena: 12,00 eur
Dostop: <https://www.fu.uni-lj.si/zalozba/>

Univerza v Ljubljani
Fakulteta *za upravo*

Doc. dr. Nejc Brezovar
Doc. dr. Iztok Rakar
Doc. dr. Tina Sever

UPRAVNO PRAVO (IN JAVNA UPRAVA)

Praktikum in zbirka primerov

Ljubljana 2023

Predgovor	7
1 Upravno pravo – uvodni pojmi in razvoj	8
2 Upravno pravo – načela, sistemizacija, viri	18
3 Upravnopravno razmerje in upravnopravni status posameznika do oblasti	29
4 (Upravno)pravne norme in akti – hierarhija in odvisnost	37
5 Akti uprave.....	48
6 Zakonito delovanje uprave – izjeme in primeri nezakovitost.....	64
7 Oblastno (upravno) poseganje države in odškodninska odgovornost države..	74
8 Posebni pravni instituti upravnega prava (1. del) – javno pooblastilo	80
9 Posebni pravni instituti upravnega prava (2. del) – upravna pogodba, koncesija, javno naročilo	91
10 Odprtost delovanja uprave	101
11 Nadzor uprave.....	108
12 Primeri aktov uprave.....	118
Literatura	134

PREDGOVOR

Upravno pravo je ena od temeljnih pravnih panog in tesno povezana z javno upravo in javnim sektorjem. Posamezniki in organizacije imajo največ stikov z državo prav prek njene uprave in organizacij, ki jih država ustanavlja za izvajanje nalog v javnem interesu. Namen tega praktikuma je študentom Fakultete za upravo Univerze v Ljubljani in drugim, ki jih zanima to pravno področje, omogočiti, da pravno teorijo razumejo preko študija praktičnih primerov in s tem razumeti pomen upravnega prava v praksi.

Delo temelji na nadgradnji predhodnih praktikumov, ki so jih pripravili asist. Mateja Grmek, doc. dr. Tina Sever in doc. dr. Rakar.

doc. dr. Nejc Brezovar
doc. dr. Iztok Rakar in
doc. dr. Tina Sever

Namen prvega poglavja praktikuma je, da se spoznamo z uvodnimi pojmi in nastankom oziroma razvojem (zgodovino) javne uprave in upravnega prava ter njenega mesta v strukturi delitve oblasti. Za ta namen pred začetkom reševanja vaj preberite poglavja iz učbenika Osnove splošnega upravnega prava (M. Pečarič, 2018), ki obravnavajo današnje tematike: str. 1 do 12 (pravni red in pravni sistem), str. 21 do 41 (pomen in opredelitev uprave) ter 303 do 326 (upravno pravo – poskus opredelitve).

- 1** Za začetek nekaj splošnega o pravu. Ker upravno pravo tradicionalno sodi v okvir »javnega prava« oziroma v tisti njegov del, ki je tesno povezan z uresničevanjem državne oblasti in varovanjem javnega interesa se je štel kot del »državnega prava« povezanega z izvršilno funkcijo oblasti. Ob tem je potrebno biti pazljiv, da katerakoli funkcija oblasti ne zlorabi prava. Pravo mora služiti tudi omejevanju avtoritarnega in samovoljnega ravnanja različnih organov državnega aparata – uprava je omejena s pravnimi pravili.

Kaj je potem javna uprava? Pravni terminološki slovar ZRC SAZU pravi, da so javna uprava:

1. **dejavnosti** v javnem interesu na ravni instrumentalnega javnega upravljanja, kot so izvajanje javnih nalog, sprejem izvršilnih predpisov, odločanje v upravnem postopku, inšpekcijski nadzor, zagotavljanje izvajanja javnih služb
2. **organi** državne uprave, uprave samoupravnih lokalnih skupnosti ter nosilci javnih pooblastil in izvajalcev javnih služb, ki izvajajo avtoritativne in servisne javne naloge

Javna uprava (JU) = državna uprava (**DU**) + uprave samoupravnih lokalnih skupnosti (**LS**) + nosilci javnih pooblastil (**NJP**) + izvajalci javnih služb (**JS**)

Kaj pa **upravno pravo**? Tu pa pravni terminološki slovar ZRC SAZU pojasni, da je to pravo, ki ureja upravna razmerja med oblastjo in naslovniki norm, praviloma v javnem interesu, ureja pa tudi vsebinsko, organizacijsko in postopkovno delovanje javne uprave ter nadzor nad njenim delom.

- a) Z vprašanji naravnega prava, se filozofi ukvarjajo vse od antike dalje. S pomočjo spodnjega teksta opredeli pojma 1. naravno pravo in 2. pozitivno pravo:

“Skupno izhodišče naravnega prava je, da je večno in nespremenljivo, splošno veljavno, vsebinsko pravilno, mogoče ga je spoznati z razumom in je nadrejeno pozitivnemu pravu (Pavčnik, 2001, 463). Nekateri verjamejo, da vsebino določa narava (antično naravno pravo), drugi, da jo določa bog (srednjeveško naravno pravo) in nekateri, da jo določa človekovanarava (racionalistično naravno pravo). Sporočilo naravnopravne misli je tudi, da človekovo državnopravno odločanje ne more biti vsebinsko neomejeno in samovoljno (arbitrarno). Človek je zavezan, da ravna kot odgovorna osebnost, ki je del narave in njenih zakonitosti (Pavčnik, 2001, 479). V nasprotju z naravnim pravom je pozitivno pravo časovno, krajevno in personalno omejeno, njegovi ustvarjalci so ljudje, po vsebinski plati pa vsebuje pravila, ki so le bolj ali manj popolna in pravična (Pavčnik, 2001, 463). V bistvu gre za to, da vsakokratna oblast sprejema in spreminja zakone in druge pravne vire. Naravno pravo naj bi bilo torej nadrejeno pozitivnemu pravu. Hmm, zanimivo, zakaj pa mislite,

da bi moralo biti naravno pravo nadrejeno pozitivnemu pravu? Ali poznate kakšen primer, ko so posameznik ali skupina ljudi, ko so prišli na oblast, spremenili predpise sebi v prid? Predpisi, ki so jih spremenili, so predstavljali pozitivno pravo! Pri razglabljanju o nakazanih dilemah nujno trčimo na vprašanje odnosa prava in morale. Kaj mislite vi o tem? Človek bi pričakoval, da taka dilema ne obstaja. [...] Morala je skupek vrednot, ki so del individualne in družbene zavesti, vrednot, ki opredeljujejo, kaj je za človeka dobro in kaj slabo, kaj je humano in kaj nehumano. Na temelju teh vrednot izreka morala vrednostne sodbe, s katerimi ocenjuje človekovo ravnanje kot dobro ali slabo (Pavčnik, 2001, 239). Sodobno pravo je praviloma kodificirano, vselej pa so pravice in dolžnosti pravnih subjektov vnaprej točno določene ali vsaj določljive. Na navedene lastnosti morale in prava se tako navezuje tudi razlika med moralno in pravno sankcijo. Pravna sankcija je vedno vnaprej določena, pogoji za njen nastop morajo biti ugotovljeni v posebnem in prav tako vnaprej predvidenem postopku. Moralna sankcija se ne odlikuje niti s predvidljivo določljivostjo, njen nastop je spontan in zato tudi težko predvidljiv – kar zadeva intenzivnost moralne sankcije, kot glede tega, kdaj in kako naj bo sankcija izrečena in kdaj bo začela učinkovati (Pavčnik, 2001, 240).¹

naravno pravo:²

pozitivno pravo:

- b) Preberite spodnji tekst »Pet minut filozofije prava« in za vsako minuto v nekaj stavkih izluščite njeno glavno sporočilo.**

1. minuta	
2. minuta	
3. minuta	
4. minuta	
5. minuta	

¹ Kovač D., Bertoncelj A., Pravni predpisi, Zavod IRC, Ljubljana, 2008, str.5, povzeto po Pavčnik M., Teorija prava, Prispevek k razumevanju prava. Ljubljana: Cankarjeva založba, 2001.

² Preberi tudi Hobbes, Thomas, Gorenc, Zlata, Pribac, Igor (1992). Elementi naravnega in političnega prava: „poglavja o naravnem stanju“. Časopis za kritiko znanosti, letnik 20, številka 148/149, str. 59-78, dostopno na: <https://www.dlib.si/stream/URN:NBN:SI:DOC-04Z715CA/aa815f36-922b-49fd-b174-bed873bdee40/PDF>.

PET MINUT FILOZOFIJE PRAVA
(Fünf Minuten Rechtsphilosophie, Gustav Radbruch, 1945)

Prva minuta

Ukaz je ukaz, velja za vojaka. Zakon je zakon, pravi pravnik. Toda medtem ko za vojaka dolžnost in pravica biti poslušen prenehata, ko ve, da sta namen ukaza zločin ali kaznivo dejanje, pa pravnik, odkar so pred kakšnimi sto leti izumrli poslednji naravnopravniki med pravniki, takšnih izjem, ki izključujejo veljavnost zakona ali poslušnost tistih, ki so zakonu podrejeni, ne pozna. Zakon velja, ker je zakon, in zakon je, ker ima v večini primerov moč, da se ga udejanja.

To pojmovanje zakona in njegove veljavnosti (imenujemo ga pozitivistični nauk) je pravnike kot tudi ljudstvo razorožilo proti še tako samovoljnim, še tako grozovitim, še tako zločinskim zakonom. Konec koncev izenačuje pravo in silo: samo tam, kjer je sila, je pravo.

Druga minuta

To načelo so hoteli dopolniti ali zamenjati z nekim drugim načelom: pravo je, kar koristi ljudstvu.

To pomeni: samovolja, kršitev pogodbe, nezakonitost so pravo, če le koristijo ljudstvu. To praktično pomeni: kar se nosilcu državne oblasti zdi, da je splošno koristno – sleherna despotova domislica in sleherno despotovo počutje, kazni brez zakona in sodbe, ubijanje bolnikov brez zakona, je pravo. To lahko pomeni: koristoljubje vladajočih je splošna korist. In tako je izenačevanje prava in domnevnega ali namišljenega narodovega blagra spremenilo pravno državo v državo brezpravja.

Ne, ne smemo reči: vse, kar koristi ljudstvu, je pravo, temveč je treba reči ravno narobe: samo to, kar je pravo, koristi ljudstvu.

Tretja minuta

Pravo je volja k pravičnosti. Pravičnost pa pomeni: soditi ne glede na osebo, vse meriti z istim merilom.

Kadar se časti ubijanje političnih nasprotnikov, kadar se zapoveduje ubijanje ljudi druge rase, a se isto dejanje proti lastnim somišljenikom kaznuje z najbolj grozovitimi in najbolj ponižujočimi kaznimi, tedaj to ni niti pravičnost niti pravo.

Kadar zakoni zavestno zanikajo voljo k pravičnosti, ko na primer ljudem samovoljno zagotavljajo ali odrekajo človekove pravice, tedaj ti zakoni nimajo veljave, tedaj se jim ljudstvo ni dolžno pokoravati, tedaj morajo tudi pravniki zbrati pogum, da jim odrečejo naravo prava.

Četrta minuta

Splošna korist je poleg pravičnosti vsekakor tudi cilj prava. Vsekakor ima tudi zakon kot takšen, celo slab zakon, še vedno določeno vrednost – vrednost, da v nasprotju z nezanesljivostjo zagotavlja pravo. Človekova nepopolnost nikakor ne dopušča, da so v zakonu vselej harmonično strnjene vse tri vrednote prava: splošna korist, pravna varnost in pravičnost. In tedaj preostane le še to, da pretehtamo, ali naj slabemu, škodljivemu in nepravničnemu zakonu kljub temu prisodimo veljavo, ker zagotavlja pravno varnost, ali pa mu veljavo odrečemo, ker je nepravičen ali splošno škodljiv. V zavest ljudstva in pravnikov pa mora biti globoko vsajeno tole: mogoče je, da obstajajo zakoni, ki so v tolikšni meri nepravilni in splošni, da jim moramo odreči veljavo, pa celo naravo prava.

Peta minuta

So torej pravna načela, ki so močnejša kot sleherna pravna postava, tako da zakon, ki jim nasprotuje, ne velja. Ta načela imenujemo naravno ali umno pravo. Glede posamičnih od njih so seveda določeni pomisleki, toda stoletno delo jim je vendarle izoblikovalo trajen obstoj in jih s tako daljnosežnim soglasjem strnilo v tako imenovane deklaracije pravic človeka in občana, da glede na nekatere med njimi lahko ohranja dvom le še hotena skepsa.

V jeziku pa so iste misli izražene v dveh svetopisemskih rekih. Na eni strani je zapisano: Pokorni bodite oblasti, ki ima moč nad vami. Na drugi strani pa je tudi zapisano: Boga je treba bolj ubogati kot človeka – in to ni le nekakšna pobožna želja, ampak je veljavno pravno načelo. Napetosti med tema dvema rekoma pa ni mogoče razrešiti z nekim tretjim, na primer z rekom: Dajte cesarju, kar je cesarjevega, in Bogu, kar je božjega – zakaj tudi ta rek ohranja sporne meje. Celo več: rešitev prepušča božjemu glasu, ki prigovarja posamezniku v njegovi vesti samo v posebnem primeru.

(prevod: Marijan Pavčnik, objavljeno v: Pravniki, št. 11-12/1988, str. 667-669 po Cerar, Novak, Pavčnik. Perenič, Praktikum za uvod v pravoznanstvo, 1998, str. 17-20)

2 V luči odgovorov in razmišljanj ob pravno-filozofskem tekstu »Pet minut filozofije prava« odgovorite na spodnja vprašanja:

a) Zakaj je pomembno, da je država pravna? Ali vsako pravo zadošča, da je država pravna?

b) Sinonim za pravno državo?

c) Naštejte dve nujni sestavini pravne države:

d) Razlika med pojmom legalnost in legitimnost?

e) Katero vejo/funkcijo oblasti ureja upravno pravo? Od česa je le-ta odvisna?

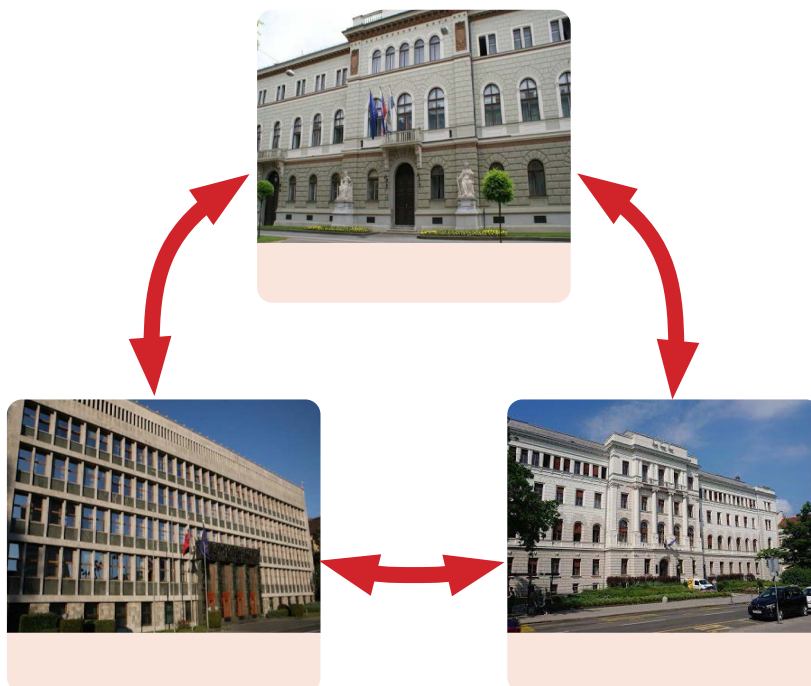
f) Katero ustavno načelo je pogoj, da sploh lahko govorimo o vladavini prava?

g) Pojasnite pojem »kameralistika« in njegov pomen z vidika razvoja upravnega prava.

h) Navedite vsaj dve definiciji upravnega prava.

i) Kakšen pomen ima vladavina prava za delovanje uprave?

- 3** Sistem delitve oblasti
- a) Katera slika v sistemu delitve oblasti predstavlja 1. zakonodajno, 2. izvršilno in 3. sodno funkcijo oblasti? Dopiši.

b) Vstavi manjkajoče besede v besedilo Ustave Republike Slovenije:

pravna, državljan in državljanov, sodno, republika, z volitvami, samoodločbe, socialna, neposredno, zakonodajno, demokratična, izvršilno.

Ustava Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97 – UZS68, 66/00 – UZ80, 24/03 – UZ3a, 47, 68, 69/04 – UZ14, 69/04 – UZ43, 69/04 – UZ50, 68/06 – UZ121,140,143, 47/13 – UZ148, 47/13 – UZ90,97,99 in 75/16 – UZ70a)

1. člen

Slovenija je _____.

2. člen

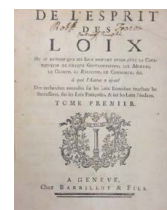
Slovenija je _____ in _____ država.

3. člen

Slovenija je država vseh svojih _____, ki temelji na trajni in neodtujljivi pravici slovenskega naroda do _____.

V Sloveniji ima oblast ljudstvo. Državljanke in državljani jo izvršujejo _____ in _____, po načelu delitve oblasti na _____, _____ in _____.

c) Charles-Louis de Secondat, baron de Montesquieu je v svojem delu *O duhu zakonov* (*De l'esprit des lois*, 1748) pisal o

d) Preberi dele odločbe Ustavnega sodišča U-I-158/94 z dne 9. 3. 1995 in pojasni zakaj slovenska ustava vsebuje načelo delitve oblasti in katere so njegove naloge?

14. Temeljna načela, ki jih vsebujejo splošne določbe slovenske Ustave, izhajajo od človeka kot svobodnega posameznika, katerega dostojanstvo, varnost in zasebnost so posebej varovane vrednote. Ena od bistvenih novosti veljavne slovenske Ustave v primerjavi s prejšnjo je prehod od načela enotnosti na načelo delitve oblasti. To ustavno načelo naj vpliva na uravnoteženost in legitimnost no-

silcev oblasti zlasti tako, da opredeljuje razmerja med državljani in vsako od vej državne oblasti ter vzajemna razmerja neodvisnosti, kontrole in sodelovanja med njimi. S stališča demokratične ureditve in možnosti vpliva posameznikov na državo se torej slovenska Ustava ne zadovoljuje samo s tem, da slednjim zagotavlja njihove individualne pravice, ampak tudi s tem, da vzpostavlja taka razmerja med osnovnimi vejami oblasti, da nobena ne more dobiti prevlade in monopola nad drugimi.

18. Naloge ustavnega načela delitve oblasti so zlasti:

- da varuje in zagotavlja osebno svobodo posameznika,
- da prepreči koncentracijo in monopol oblasti,
- da vzpostavi nadzor nad oblastjo in s tem prepreči njeno samovoljo, zlorabo oblasti in brezpravje,
- da smiselno razporedi državne naloge in pristojnosti,
- da vzpostavi vzajemno kontrolo nosilcev oblasti, kakor tudi,
- da vzdržuje ravnotežje in enakomerno porazdeljeno moč med posameznimi vejami oblasti in med njihovimi nosilci.

19. Državne naloge izvršujejo različne državne institucije, ki opravljajo določene državne dejavnosti oziroma funkcije. Ustava ureja način delitve in ločitve državnih nalog oziroma funkcij med posamezne veje oblasti. Ker delitev oblasti zagotavlja svobodo posameznikov in njihovih združenj, po drugi strani pa omejuje arbitrarno uporabo oblasti, predstavlja to ustavno načelo bistveno prvo in vsake državljanom odgovorne oblasti in pravne države.

20. Bistvo ustavne določbe o delitvi oblasti ni v organizacijskih izvedbah razmerij med posameznimi vejami oblasti oziroma državnimi organizacijami, temveč v njegovi temeljni funkciji varovanja človekove svobode in dostojanstva v razmerju do države.

Demokratična učinkovitost delitve oblasti je torej odvisna predvsem od kakovosti razmerij vzajemnega nadzora, omejevanja, pa tudi sodelovanja, ko gre za skupno, uravnoteženo in učinkovito doseganje nacionalnih ciljev. Zato so možne in tudi v resnici obstajajo različne organizacijske izvedbe načela horizontalne, vertikalne in funkcionalne delitve oblasti v skladu s specifičnimi zgodovinskimi in kulturnimi okoliščinami konkretne žive in dejavne ustavne ureditve.

- e) Preberi dele odločbe Ustavnega sodišča U-I-57/06 z dne 13. 4. 2006 in z njihovo pomočjo pojasni načelo delitve oblasti skozi prizmo nezdružljivosti funkcij. Kako ločenost vej oblasti vpliva na nezdružljivost funkcij?**

15. Nezdružljivost funkcij je logična posledica načela delitve oblasti in s tem povezane zahteve po organizacijski in funkcionalni samostojnosti in neodvisnosti nosilcev treh vej oblasti. Pomeni, da ista oseba ne more hkrati opravljati funkcij v različnih državnih organih. Nezdružljivost funkcij v širšem smislu poleg tega zajema tudi nezdružljivost hkratnega opravljanja javnih funkcij z drugi-

mi, zlasti s pridobitnimi dejavnostmi. Namen teh omejitev je onemogočiti morebitno izkoriščanje in zlorabo javne funkcije ter položaja funkcionarja. [F. Grad, Državna ureditev Slovenije, ČZ Uradni list RS, Ljubljana 1996, str. 345.]

16. Ustava za predsednika republike določa nezdružljivost funkcije z drugo javno funkcijo ali s poklicem (105. člen). Za ustavne sodnike, sodnike in državne tožilce Ustava določa nezdružljivost s funkcijami v drugih državnih organih, v organih lokalne samouprave in v organih političnih strank ter z drugimi funkcijami in dejavnostmi, za katere to določa zakon (134., 136. in 166. člen Ustave). Za poslance Državnega zbora Ustava določitev nezdružljivosti z drugimi funkcijami in dejavnostmi prepušča zakonu (drugi odstavek 82. člena), za člane Državnega sveta pa Ustava določa le nezdružljivost s poslansko funkcijo (prvi odstavek 100. člena).

18. Zakon o Vladi (Uradni list RS, št. 4/93 in nasl. – ZVRS) je uredil nezdružljivost med funkcijo člana Vlade in drugimi funkcijami ter nezdružljivost z opravljanjem dejavnosti, ki po zakonu niso združljive s funkcijo člana Vlade (10. člen). Prepoved opravljanja dejavnosti v zasebne namene in prepoved sprejemanja daril je bila leta 1994 določena v Zakonu o Ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. 15/94 – v nadaljevanju ZUstS), v Zakonu o sodniški službi (Uradni list RS, št. 19/94 in nasl. – v nadaljevanju ZSS) in v Zakonu o državnem tožilstvu (Uradni list RS, št. 63/94 in nasl. – ZDT). Leta 2002 je novela ZSS določila sodnikom obveznost poročati o premoženjskem stanju. V obrazložitvi predloga te novele je navedeno, da se na priporočilo Sveta Evrope in horizontalnega projekta PHARE uvaja obveznost sodnikov redno poročati o svojem premoženjskem stanju kot dodatno zavarovanje in zagotavljanje visoke stopnje samokontrole sodstva. [Poročevalec DZ, št. 15/02, str. 40.] Tudi nekateri drugi zakoni določajo nezdružljivost opravljanja javne funkcije z drugimi funkcijami in dejavnostmi (npr. za člane Računskega sodišča, za Varuha človekovih pravic).

26. Načelo delitve oblasti določa Ustava ob načelu ljudske suverenosti. [Glej tudi L. Pitamic, Država, Cankarjeva založba, Ljubljana 1996, str. 98 do 104.] To načelo je uveljavljeno zato, da bi preprečevalo zlorabo oblasti, ki gre vselej na račun ljudstva oziroma na račun pravic posameznika. Zato ima načelo delitve oblasti dva pomembna elementa, to je ločitev posameznih funkcij oblasti in obstoj zavor in ravnovesij med njimi. Prvi element zahteva, da so zakonodajna, izvršilna in sodna veja oblasti ločene druga od druge, kar tudi pomeni, da so organi oziroma nosilci teh posameznih vej oblasti ločeni oziroma da niso isti. Drugi element zahteva, da mora med posameznimi vejami oblasti obstajati sistem zavor in ravnovesij, s katerim vsaka od njih vpliva na drugo in jo omejuje, na drugi strani pa morajo do določene mere med seboj sodelovati, saj si sicer ni mogoče predstavljati delovanja sistema državne oblasti kot celote (tako Ustavno sodišče v odločbi št. U-I-83/94 z dne 14. 7. 1994, Uradni list RS, št. 48/94 in OdlUS III, 89). Pri tem morajo biti med posameznimi vejami oblasti vzpostavljena taka razmerja, da nobena ne more dobiti prevlade in monopola nad drugimi (glej 14. točko odločbe Ustavnega sodišča št. U-I-158/94). Za presojanje skladnosti izpodbijane ureditve s tem ustavnim načelom je torej bistveno ugotoviti, ali presojana ureditev zadosti zahtevam ustavnega načela delitve oblasti.

30. V širši okvir uprave kot dela izvršilne oblasti sodijo tudi javni zavodi, javne agencije, javni skladi in javna podjetja. [Zakon o državni upravi, Uradni list RS, št. 52/02 in nasl. – ZDU-1] v 13. členu

ureja zagotavljanje javnih služb. Te zagotavlja uprava v skladu z zakonom; opravljanje javnih služb se zagotavlja v javnih zavodih in gospodarskih družbah ter v drugih organizacijskih oblikah, ki jih določi zakon, lahko pa tudi v upravnih organih.] V Ustavi niso neposredno opredeljeni. Prav tako Ustava niti v posrednem smislu ne ureja položaja gospodarskih družb v večinski lasti Republike Slovenije ali družb v lasti teh družb, niti položaja zbornic. [Tudi po ZPKor se nadzira direktorja Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije in Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije in njuna namestnika ter direktorje in člane kolektivnih poslovnih organov javnih zavodov, javnih podjetij, javnih skladov ter javnih agencij ter gospodarskih družb v večinski lasti države ali lokalne skupnosti (ne pa tudi družb v lasti teh družb in predsednikov zbornic z obveznim članstvom).] Vendar po oceni Ustavnega sodišča nadzor Državnega zbora nad temi osebami sodi v okvir njegove nadzorne funkcije. Poleg nadzora nad delom Vlade (110., 116., 117., 118. in 119. člen Ustave) Državni zbor namreč opravlja tudi širši družbeni nadzor, ki se med drugim kaže tudi v parlamentarni preiskavi.[F. Grad, Državna ureditev Slovenije, str. 96.] Meje nadzorne pristojnosti Državnega zbora pa ne morejo seči tako daleč, da bi pri tem šlo za prevzemanje pristojnosti izvršilne veje oblasti na posameznem področju. Ker gre v primeru nadzora Državnega zbora nad direktorji in člani kolektivnih poslovnih organov le za nadzor nad nezdržljivostjo za te osebe, pristojnosti izvršilne veje oblasti v zvezi s temi organi in njihovim delovanjem ostajajo nedotaknjene. Zato po oceni Ustavnega sodišča izpodbijana ureditev z vidika teh oseb ni v neskladju z Ustavo.

4

Poveži državne organe z njihovimi pristojnostmi in opredeli v katero vejo oblasti sodijo.

Pristojnost (tudi kompetenca) je pravica in obveznost oblastnega organa, **da odloča** v zadevah na določenem področju, na določeni stopnji, na določenem območju, v določenem časovnem obdobju ali v zadevah, ki se nanašajo na določene osebe

DRŽAVNI ORGAN	PRISTOJNOST/FUNKCIJA
A. Državni zbor RS	Je organ izvršilne oblasti in najvišji organ državne uprave Republike Slovenije. V skladu z ustavo, z zakoni in z drugimi splošnimi akti Državnega zbora določa, usmerja in usklajuje izvajanje politike države. Predlaga Državnemu zboru v sprejem zakone, državni proračun idr. Sprejema uredbe, odloke, sklepe. Ne najpogostejši predlagatelj zakonov.
B. Predsednik RS	Opravlja zakonodajno (sprejemanje sprememb Ustave, zakonov in drugih pravnih aktov), volilno (volitve in imenovanja na najpomembnejše funkcije v državi) in nadzorno (parlamentarne preiskave, zaupnice in nezaupnice ...) funkcijo v skladu z Ustavo Republike Slovenije. V okviru uresničevanja svojih pristojnosti je samostojen in avtonomen pri določitvi svoje organizacije, načina delovanja in poslovanja. Sestavlja ga 90 poslank in poslancev. Sprejema spremembe ustave, zakone, resolucije itd.
C. Ustavno sodišče RS	Je najvišji organ sodne oblasti za varstvo ustavnosti in zakonitosti ter človekovih pravic in temeljnih svoboščin. V razmerju do drugih državnih organov je samostojen in neodvisen državni organ. Ima 9 članov. Med drugim odloča, skladnosti zakonov z ustavo, o skladnosti zakonov in drugih predpisov z ratificiranimi mednarodnimi pogodbami in s splošnimi načeli mednarodnega prava, o skladnosti podzakonskih predpisov z ustavo in z zakoni, o skladnosti predpisov lokalnih skupnosti z ustavo in z zakoni, o skladnosti splošnih aktov, izdanih za izvrševanje javnih pooblastil, z ustavo, zakoni in podzakonskimi predpisi, o ustavnih pritožbah zaradi kršitev človekovih pravic in temeljnih svoboščin s posamičnimi akti.
D. Vrhovno sodišče RS	Predstavlja Republiko Slovenijo in je vrhovni poveljnik njenih obrambnih sil. Sodi v okvir izvršilne oblasti, njegova vloga, pa je pretežno reprezentativna in pobudna. Med drugim razpisuje volitve v Državni zbor, razglša zakone, imenuje nekatere državne funkcionarje, odloča o pomilostitvah, podeljuje odlikovanja in častne naslove ter opravlja druge zadeve.
E. Državni svet RS	Je najvišje pritožbeno sodišče v državi. Je pritožbena instanca v civilnih, kazenskih, gospodarskih, upravnih ter delovnih in socialnih zadevah. V veliki večini zadev, za katere je pristojno, je sodišče tretje stopnje, kar pomeni, da obravnava predvsem tako imenovana izredna pravna sredstva. Skrbi za enotno sodno prakso.
F. Vlada RS	Ima 40 članov. Predlaga Državnemu zboru sprejem zakonov (zakonska iniciativa), daje Državnemu zboru mnenje o vseh zadevah iz njegove pristojnosti, zahteva, da Državni zbor pred razglasitvijo kakega zakona o njem še enkrat odloča (veto), zahteva preiskavo o zadevah javnega pomena (parlamentarna preiskava).
G. Računsko sodišče RS	Je najvišji revizijski organ za kontrolo državnih računov, državnega proračuna in celotne javne porabe v Republiki Sloveniji. V razmerju do drugih državnih organov samostojen in neodvisen državni organ.